

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางสื่อโทรทัศน์ : กรณีศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากต้นฉบับข่าวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา ระหว่างเวลา 19.00 – 20.30 น. เดือนมกราคม พ.ศ. 2540 ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2540 การวิจัยมีวัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย และปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยในด้านการใช้คำและประโยคของข่าวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมให้สื่อมวลชน โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

2. วิธีการวิจัย

2.1 การรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมต้นฉบับข่าว ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา ระหว่างเวลา 19.00 – 20.30 น. เดือนมกราคม พ.ศ. 2540 ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2540 รวมเวลาที่ออกอากาศ 151 วัน

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ภาษาเขียนในด้านการใช้คำ และประโยคของข่าวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา

3. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

3.1 ลักษณะการใช้คำในรายการข่าว

ลักษณะการใช้คำในรายการข่าวจำแนกได้ 4 ชนิด คือ ระดับภาษา คำย่อ คำยืมและศัพท์บัญญัติ และคำสแลง

3.1.1 ระดับภาษา

วจนลีลาในรายการข่าวมี 3 ระดับ คือ วจนลีลาระดับทางการ ระดับกึ่งทางการ และระดับไม่เป็นทางการ วจนลีลาแต่ละระดับใช้แตกต่างกันตามประเภทของข่าว โดยจำแนกประเภทของข่าวตามเนื้อความข่าว ได้ดังนี้ ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวการเมือง ข่าวต่างประเทศ ข่าวอุบัติเหตุ อาชญากรรม สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวกีฬา

3.1.1.1 ข่าวในพระราชสำนัก ใช้วจนลีลาระดับตายตัวและเป็นทางการอย่างเคร่งครัด คือใช้คำราชาศัพท์ และคำสุภาพ คำเหล่านี้ปรากฏในรูปคำนามและคำกริยา

3.1.1.2 ข่าวการเมือง ใช้วจนลีลาระดับทางการเป็นส่วนใหญ่ ผสมกับวจนลีลาระดับกึ่งทางการถึงระดับไม่เป็นทางการบ้างในกรณีที่มีการแสดงความคิดเห็นประกอบข่าว คำเหล่านี้คือ คำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ปรากฏในรูปคำมูล คำประสม คำสมาส และคำประสาน

3.1.1.3 ข่าวต่างประเทศ ใช้วจนลีลาระดับทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ คำเหล่านี้คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ปรากฏในรูปคำมูล คำประสม คำสมาส และคำประสาน

3.1.1.4 ข่าวอาชญากรรม อุบัติเหตุ สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ใช้วจนลีลาระดับทางการถึงระดับกึ่งทางการและไม่เป็นทางการบ้างในกรณีที่เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือต้องการให้ข่าวมีสีสันน่าสนใจ คำเหล่านี้คือ คำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ปรากฏในรูปคำมูล คำซ้อน คำประสม คำสมาส และคำประสาน

3.1.1.5 ข่าวเศรษฐกิจ ใช้วจนลีลาระดับทางการจนถึงระดับกึ่งทางการ และใช้วจนลีลาระดับไม่เป็นทางการบ้างในข่าวที่ไม่เน้นความเอาจริงเอาจัง คำเหล่านี้คือ คำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ปรากฏในรูปคำมูล คำประสม คำสมาส และคำประสาน

3.1.1.6 ข่าวกีฬา ใช้วจนลีลาระดับทางการในข่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ และใช้วจนลีลาระดับกึ่งทางการถึงระดับไม่เป็นทางการในข่าวรายงานผลการแข่งขันกีฬาและข่าวที่ต้องการให้มีสีสันเร้าใจ คำเหล่านี้ได้แก่ คำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ปรากฏในรูปคำมูล คำประสม คำสมาส และคำประสาน

โดยสรุป ข่าวส่วนใหญ่ใช้วัจนลีลาระดับทางการจนถึงระดับกึ่งทางการ ยกเว้นข่าวในพระราชสำนักที่ใช้วัจนลีลาระดับทางการอย่างเคร่งครัด ข่าวที่เน้นเพื่อผู้ชมเฉพาะกลุ่มและไม่เน้นความเอาใจจูง เช่น ข่าวกีฬา หรือข่าวการแสดงความคิดเห็นใช้วัจนลีลาระดับไม่เป็นทางการเพื่อให้ข่าวมีสีสันน่าสนใจ

3.1.2 คำย่อ

คำย่อแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ คำย่อที่อ่านเป็นคำเต็มเสมอ คำย่อที่ใช้ควบคู่กับคำเต็ม และคำย่อที่ไม่อ่านเป็นคำเต็ม

3.1.2.1 คำย่อกลุ่มที่อ่านเป็นคำเต็มเสมอ ได้แก่ คำนำหน้าชื่อ คำบอกยศ คำเรียกหน่วยงานหรือบุคคลในองค์กร คำเรียกเขตท้องถิ่น และคำย่อเบ็ดเตล็ด

3.1.2.2 คำย่อกลุ่มที่อ่านควบคู่กับคำเต็ม ได้แก่ คำย่อชื่อหน่วยงานหรือสถาบันที่ยังไม่เป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไป

3.1.2.3 คำย่อกลุ่มที่ไม่อ่านเป็นคำเต็ม ได้แก่ คำย่อชื่อหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นที่รู้จักคุ้นเคยแต่มีชื่อเรียกยาวมาก

โดยสรุป คำย่อที่ใช้ในรายการข่าวแต่ละประเภทจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของโอกาสและเนื้อความของข่าวเป็นสำคัญ คำย่อนิยมใช้ในข่าวที่ไม่เน้นความเป็นทางการมากนักและเป็นคำที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจความหมายดี ส่วนข่าวที่เน้นความเป็นทางการมากไม่นิยมใช้คำย่ออาจมีใช้บ้างเป็นคำย่อที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและคนทั่วไปเข้าใจความหมายดี

3.1.3 คำยืมและศัพท์บัญญัติ

3.1.3.1 คำยืม คำยืมแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ คำยืมภาษาเขมร บาลี สันสกฤต และคำยืมภาษาอังกฤษ

ก. คำยืมภาษาเขมร บาลี สันสกฤต ใช้ในข่าวที่เน้นความเป็นทางการ ได้แก่ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ คำเหล่านี้ปรากฏในรูปของคำมูล คำประสมและคำสมาส

ข. คำยืมภาษาอังกฤษใช้ในข่าวที่ไม่เน้นความเป็นทางการ ยกเว้นคำเฉพาะและคำที่คนทั่วไปเข้าใจความหมายกันดีใช้ในข่าวทุกประเภท คำเหล่านี้ปรากฏในรูปของคำนามและคำกริยา

3.1.3.2 ศัพท์บัญญัติ ศัพท์บัญญัติใช้เป็นภาษาราชการมีในข่าวทุกประเภท คำส่วนใหญ่บัญญัติขึ้นด้วยคำไทย บาลี และสันสกฤต บางคำอาจผสมกันระหว่างคำไทย บาลี และสันสกฤต คำเหล่านี้ปรากฏในรูปคำนาม

โดยสรุป คำยืมภาษาเขมร บาลี สันสกฤต ถือเป็นภาษาระดับสูง ใช้ในข่าวพระราชสำนัก และข่าวที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญที่เน้นความเป็นทางการ คำยืมภาษาอังกฤษที่ใช้กันจนเป็นที่ยอมรับในภาษาไทยมีใช้ในข่าวทุกประเภท ยกเว้นบางคำที่ใช้กันเฉพาะกลุ่มมีใช้ในข่าวบางประเภทเท่านั้น ส่วนศัพท์บัญญัติใช้ในข่าวที่ต้องการเน้นความเป็นทางการเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีคำศัพท์บัญญัติที่ใช้กันทั่วไป และใช้ในข่าวทุกประเภท

3.1.4 คำสแลง

คำสแลง แบ่งได้ 2 ชนิด คือ คำสแลงคำไทยและคำที่ประกอบด้วยคำไทยกับคำบาลี สันสกฤต และคำสแลงคำยืม

3.1.4.1 คำสแลงคำไทยและคำที่ประกอบด้วยคำไทยกับคำบาลีสันสกฤต มีทั้งคำที่ใช้เฉพาะวงการ เช่น คัมภีร์ลูกหนัง และคำที่ใช้ทั่วไปในระดับภาษาปาก เช่น แผลงฤทธิ์ เปิดไฟเขียว

3.1.4.2 คำสแลงคำยืม เป็นคำที่ยืมจากภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ใช้เช่นเดียวกับคำสแลงคำไทยและคำที่ประกอบด้วยคำไทยกับคำบาลีสันสกฤต แต่มีปริมาณน้อยกว่า เช่น เจ้า แก๊งค์

โดยสรุป คำสแลงเป็นคำที่ใช้เฉพาะวงการและใช้สื่อความหมายในระดับภาษาปากเพื่อให้ข่าวมีสีสันเร้าใจ คำสแลงส่วนใหญ่ปรากฏในรายการข่าวที่ไม่เน้นความเป็นทางการและเสนอเพื่อผู้ชมเฉพาะกลุ่ม เช่น ข่าวกีฬา มากกว่าข่าวที่เน้นความเป็นทางการ เช่น ข่าวการเมือง และไม่พบการใช้คำสแลงในรายการข่าวที่เน้นความเป็นทางการอย่างเคร่งครัด เช่น ข่าวในพระราชสำนัก

3.2 ลักษณะประโยคข่าว

ศึกษาประโยคข่าว 3 ลักษณะ คือ การเรียงลำดับหน่วยประโยค ชนิดของประโยค และประโยคผิโคจรสร้าง

3.2.1 การเรียงลำดับหน่วยประโยค

ประโยคข่าวมีการเรียงลำดับหน่วยประโยค 3 แบบ คือ หน่วยประธานอยู่ต้นประโยค หน่วยกริยาอยู่ต้นประโยค และหน่วยเสริมบอกเวลาอยู่ต้นประโยค

3.2.1.1 หน่วยประธานอยู่ต้นประโยค ข่าวที่เน้นประธานของประโยคเป็นประเด็นสำคัญของข่าวจะวางหน่วยประธานอยู่ต้นประโยค คำหรือกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน คือ

ค่านามชื่อบุคคล และค่านามทั่วไป ข่าวนางข่าวหน่วยประธานของประโยคอาจเป็นข้อความที่ยาว คือ ค่านามชื่อบุคคลอาจต่อด้วยชื่อตำแหน่งและส่วนขยาย หน่วยประธานที่วางไว้ต้นประโยคจำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ หน่วยประธานในประโยคกัตตุจาก ปรากฏในข่าวที่เน้นประธานเป็นผู้กระทำ และหน่วยประธานในประโยคกรรมจาก ปรากฏในข่าวที่เน้นประธานเป็นผู้ถูกกระทำ

3.2.1.2 หน่วยกริยาอยู่ต้นประโยค ข่าวที่เน้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประเด็นสำคัญของข่าวจะวางหน่วยกริยาอยู่ต้นประโยค หน่วยกริยาเหล่านี้แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ คำกริยาที่สื่อความหมายว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น เกิด มี และคำกริยาที่แสดงประสบการณ์ เช่น พบ คัดกัน

3.2.1.3 หน่วยเสริมบอกเวลาอยู่ต้นประโยค ข่าวที่เน้นเวลาที่เกิดเหตุการณ์หรือให้ข้อมูลเรื่องเวลาจะวางหน่วยเสริมบอกเวลาอยู่ต้นประโยค หน่วยเสริมบอกเวลาในประโยคข่าว มี 2 รูป คือ คำบอกเวลาสั้น ๆ และคำบุพบทกับคำบอกเวลาต่อเนื่องกัน

โดยสรุป การเน้นประเด็นสำคัญของข่าวสามารถกระทำได้ด้วยการวางตำแหน่งของหน่วยประโยคไว้ต้นประโยค

3.2.2 ชนิดของประโยคข่าว

ประโยคข่าวประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 3 ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน

3.2.2.1 ประโยคความเดียว ปรากฏในรายงานข่าวที่เนื้อข่าวมีเพียงประเด็นเดียวและมีรายละเอียดไม่ซับซ้อนมากนัก

3.2.2.2 ประโยคความรวม ปรากฏในรายงานข่าวที่มีเนื้อความหลายเนื้อความ ประกอบเข้าด้วยกัน เนื้อความแต่ละเนื้อความอาจมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่สอดคล้องกัน ขัดแย้งกัน หรือเป็นเหตุเป็นผลกัน ส่วนข่าวหลายเนื้อความที่ต้องการขยายเนื้อความให้มีรายละเอียดมากขึ้นมักใช้ประโยคความซ้อนรวม

3.2.2.3 ประโยคความซ้อน ปรากฏในรายงานข่าวที่มีเนื้อความเพียงประเด็นเดียวและมีรายละเอียดเพิ่มเติมเป็นประเด็นย่อย ๆ

โดยสรุป ข่าวที่ศึกษาใช้ประโยคความรวมและประโยคความซ้อนมากกว่าประโยคความเดียวเพื่อสะดวกแก่การสื่อความหมายที่เชื่อมโยงกันให้ต่อเนื่องโดยไม่ต้องซ้ำคำหรือข้อความ

3.3.3 ประโยคผิพจน์โครงสร้าง ประโยคผิพจน์โครงสร้างมีปรากฏในข่าวกีฬา เป็นประโยคที่ขาดหน่วยประโยคบางหน่วยและมีผลกระทบต่อการใช้สื่อความหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยลักษณะการใช้ภาษาในรายการข่าวโทรทัศน์ ผู้วิจัยกำหนดหัวข้อที่ศึกษาไว้ 2 ประการ คือ ลักษณะการใช้คำในรายการข่าว และลักษณะของประโยคข่าว

1. ลักษณะการใช้คำในรายการข่าว

ภาษาที่ใช้ในรายการข่าวโทรทัศน์มีลักษณะแตกต่างจากภาษาที่ใช้ในรายการโทรทัศน์ประเภทอื่น ๆ ในแง่ที่ภาษาข่าวเน้นความเอาจริงเอาจัง ภาษามีความกระชับ ชัดเจน เพื่อให้ข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง ลักษณะของคำที่ใช้ในข่าวจึงเน้นการใช้คำระดับที่เป็นทางการ ยกเว้นข่าวที่เสนอเพื่อผู้ชมเฉพาะกลุ่ม และข่าวที่ต้องการให้มีสีสันอาจใช้คำระดับกึ่งทางการถึงระดับไม่เป็นทางการ ลักษณะการใช้คำดังกล่าวเกิดจากปัจจัยของการสื่อสารที่สำคัญ คือ ความหมายของข่าว และความมุ่งหมายจะสร้างความน่าเชื่อถือหรือความเข้าใจ (ในกรณีข่าวกีฬา) แก่ผู้รับสาร

2. ลักษณะของประโยคข่าว

ประโยคข่าวส่วนใหญ่เป็นประโยคยาวและซับซ้อน กล่าวคือ ประโยคข่าวมักมีกลุ่มคำหรืออนุประโยคขยายในหน่วยประธานและหน่วยกรรม ประโยคข่าวจะเริ่มต้นประโยคด้วยประเด็นสำคัญที่สุดและต่อด้วยประเด็นย่อย ๆ เพื่อให้รายละเอียดเพิ่มเติม ประเด็นสำคัญของข่าวสามารถสังเกตได้จากการวางตำแหน่งของหน่วยประโยคไว้ต้นประโยค เนื้อความของข่าวสามารถถ่ายทอดด้วยประโยคบอกเล่า 3 ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน การใช้ประโยคความเดียวน้อยกว่าอีก 2 ชนิด เป็นเพราะมุ่งแสดงความหมายที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องขึ้นประโยคใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาจำกัดของการเสนอข่าว ในกรณีที่ต้องการให้ข่าวเกิดสีสันเร้าความสนใจมีการใช้รูปประโยคที่ผิดโครงสร้าง คือ ขาดหน่วยประโยคบางหน่วย ซึ่งนอกจากจะทำให้ข่าวนั้นสื่อความหมายไม่ชัดเจนยังสร้างความไม่กระชับอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษการใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางสื่อโทรทัศน์ : กรณีศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา จากต้นฉบับข่าว ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชนของไทย และสามารถใช้เป็นแนวทางศึกษาค้นคว้าต่อไปดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้ภาษาในรายการข่าวค่อนข้างมีแบบแผนมากกว่ารายการประเภทอื่น ๆ จึงควรนำรูปแบบการใช้ภาษาในรายการข่าวเป็นแบบอย่างสำหรับการใช้ภาษาในรายการโทรทัศน์ประเภทอื่น ๆ

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชนโทรทัศน์ควรให้ความสนใจควบคุมการใช้ภาษาของโทรทัศน์อย่างจริงจัง ถ้าสื่อโทรทัศน์ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องก็จะเป็นแบบอย่างให้ประชาชนเรียนรู้และใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องตามไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางสื่อโทรทัศน์ : กรณีศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 จังหวัดสงขลา” เป็นการศึกษาลักษณะการใช้คำและประโยคในการเสนอข่าว ซึ่งมีอิทธิพลต่อผู้ชมเป็นจำนวนมาก ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชนที่น่าจะศึกษาวิจัยต่อไปคือ

2.1 ศึกษาการใช้ภาษาไทยในรายการประเภทต่าง ๆ ของโทรทัศน์

รายการโทรทัศน์ประเภทสารคดี กีฬา เกมสัปดาห์ ความรู้ ฯลฯ มีเนื้อหาสาระของรายการแตกต่างกัน รายการบางประเภทเสนอแก่ผู้ชมทั่วไปบางประเภทเสนอแก่ผู้ชมเฉพาะกลุ่ม การศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยในรายการโทรทัศน์แต่ละประเภทจะช่วยชี้ให้เห็นว่ารายการโทรทัศน์แต่ละประเภทมีลักษณะการใช้ภาษาไทยอย่างไร

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางสื่อประเภทต่าง ๆ

วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มีลักษณะการเสนอข่าวแตกต่างกัน สื่อบางประเภทเสนอข่าวด้วยภาษาเขียน สื่อบางประเภทเสนอข่าวด้วยภาษาพูด ควรศึกษาเปรียบเทียบ

ลักษณะการใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางสื่อโทรทัศน์กับวิทยุกระจายเสียง หรือสื่อโทรทัศน์กับหนังสือพิมพ์ ว่ามีลักษณะเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

2.3 ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางสื่อมวลชนประเภทอื่น

วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสารของประชาชนอย่างมาก ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาของข่าวลึกซึ้งเพียงใด ขึ้นอยู่กับภาษาที่ใช้ จึงควรศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางวิทยุกระจายเสียง การใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางหนังสือพิมพ์ ว่าสื่อดังกล่าวมีลักษณะการใช้ภาษาไทยอย่างไร